

FNV: INGREEP IN WAJONG IS RONDUIT STUITEND

KLEM

FNV Bondgenoten verzet zich tegen de plannen van het kabinet om fors te bezuinigen op de Wajong. Volgens de bond komen honderdduizenden jonggehandicapten en hun ouders door de ingreep in grote financiële moeilijkheden.

tekst Andrew Groeneveld - foto's Co de Kruijff, Merel Maissan, Jan Willem van Vliet

Het kabinet wil de Wet Werk en Bijstand, de Wet Sociale Werkvoorziening en de Wajong samenvoegen, de uitvoering overhevelen naar gemeenten, fors snijden in de bijstand en zo

miljarden besparen. Volgens de regering moeten de maatregelen ertoe leiden dat meer mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt een baan krijgen. Volgens de bond klopt er vrijwel niets aan wat het kabinet van

plan is. De bezuinigingen zullen niet worden gehaald omdat de kosten juist zullen stijgen wanneer de gemeenten met de uitvoering worden opgezadeld. Jonggehandicapten worden bovendien de dupe. De gemeen-

LISETTE KOOT (24) heeft een beperking. Op haar zevende bleek ze een hersentumor te hebben, waardoor haar gezichtsvermogen werd aangetast. Ze werd geopereerd en bestraald, maar tijdens haar puberteit bleken haar hormonen niet normaal te werken. Het gevolg: ze heeft minder energie en heeft structuur nodig. Lisette: "Ik heb in 2008 de hbo-opleiding maatschappelijk werk en dienstverlening afgerond. Nu ben ik nog steeds op zoek naar een betaalde baan met hulp van een integratiebedrijf. Ik heb een werkervaringsplaats om de stap naar betaald werk te vergroten. De kabinetsplannen maken me onrustig en angstig. Het vinden van een betaalde baan is nu al een probleem. Er zijn te weinig arbeidsplaatsen voor jonggehandicapten. Door de nieuwe regeling moeten meer jonggehandicapten aan het werk. Hierdoor wordt het nog moeilijker om een baan te vinden. Ook betekent de nieuwe regeling dat thuiswonende kinderen geen aanvullende uitkering meer krijgen. Persoonlijk zou ik nooit fulltime kunnen werken. De nieuwe kabinetsplannen betekenen dat ik voor een groot deel afhankelijk word van mijn ouders. Dus ik moet met mijn 24 jaar voor iedere cent gaan bedelen bij mijn ouders. Waar blijft mijn zelfstandigheid?"

CARLA DONKER is de moeder van Lars (33), die met een hersenbeschadiging geboren werd. Ze is erg ongerust over de gevolgen van alle kabinetsplannen. "Mijn zoon kan niet lezen en schrijven, is verstandelijk gehandicapt en heeft ook een lichamelijke beperking. Hij werkt als hulpkok in de catering, drie dagen per week, 6,5 uur per dag. Hij woont thuis en is erg op zichzelf. Hij zal altijd hulp nodig hebben en zonder werk zou hij beslist verpieteren. Nu vult het UWV zijn loon nog aan. Als dat straks wegvalt scheelt dat 400 euro per maand. En dan zal je zien dat ze bij een herkeuring zeggen: je bent 80 procent arbeidsongeschikt, maar je hebt dus nog een verdiencapaciteit. Ja hallo, die heeft hij alleen maar omdat hij in een beschermde omgeving kan werken. Als dat niet meer kan, verzuipt hij. Wat als wij er niet meer zijn? Het is misschien raar om dat uit mijn mond te horen, maar soms denk ik wel eens: was ie maar als kind met een Down-syndroom geboren en zat ie in een of andere opvang. Dan was het tenminste zichtbaar dat ie echt iets mankeert. Zijn oudere broer zegt ook vaak: mam, we moeten een oplossing vinden. Het is zo ongelooflijk moeilijk. Alles is onzeker, het is een zware last voor ons gezin."

ten missen de deskundigheid, die het UWV voor deze groep wel in huis heeft. Volgens de bond ligt het sowieso niet aan de Wajongers zelf, maar aan de arbeidsmarkt dat ze amper passend werk kunnen vinden.

Maar het ergste is nog dat jonggehandicapten en hun ouders ongekend hard in hun portemonnee worden getroffen als de kabinetsplannen doorgaan. Het goeddeels schrappen van de regeling (alleen volledig arbeidsongeschikten komen nog in aanmerking) betekent dat het inkomen van een weerloze groep drastisch zal dalen en in sommige gevallen zelfs helemaal zal wegvallen.

VEEL ONDUIDELIJK

Onacceptabel en schrijnend, meent de bond. Erica Hemmes, bestuurder uitkeringsgerechtigden en ouderen: "De regeling is bedacht om jonggehandicapten het recht te geven op een onafhankelijk bestaan. Maar dat

recht wordt ze op deze manier afgenomen zodra ze geheel of gedeeltelijk arbeidsgeschikt worden verklaard." Wajong is een verzamelpak van jongeren met uiteenlopende ziektebeelden, variërend van blindheid en autisme tot een verstandelijke handicap. Als het kabinet voet bij stuk houdt zal een groot deel van de samenwonende Wajongers (36.000) niet langer recht hebben op een uitkering. Dat geldt ook voor de 40.000 nog thuiswonenden. Jonggehandicapten die actief zijn in de sociale werkvoorziening krijgen ook op dat terrein bezuinigingen voor hun kiezen. En om het beeld compleet te maken: ook de bezuinigingen op de zorgtoeslag, het hogere eigen risico en het verkleinde basispakket hebben rechtstreeks gevolgen voor wat ze kunnen besteden. Het regent bij de bond inmiddels verontruste mailtjes van jongeren en hun ouders. Hemmes: "Er is zo veel onduidelijk. Mensen

zijn heel erg onrustig geworden. Ik krijg veel vragen van ouders en van de jongeren zelf, die willen weten wat dit voor hen gaat betekenen. Ik kan ze alleen

'Waar blijft mijn zelfstandigheid?'

maar vertellen dat de financiële gevolgen in elk geval groot zullen zijn als het kabinet doet wat in het regeerakkoord is afgesproken."

DESASTREUS

Ouders met thuiswonende kinderen zijn straks genoodzaakt de financiële klap zelf op te vangen. Ook al kunnen de gevolgen groot zijn, misschien moet dat dan maar, zo lijken veel mensen te reageren. Hemmes: "De angst is vooral: wat als ik er straks niet meer ben? Wie gaat er dan voor mijn kind zorgen? Dan zijn de financiële gevolgen echt desastreus."

>>

ETSELINERIJKE heeft twee kinderen, Bernice (14) en Nathan (17). Haar zoon heeft een IQ van 52 en is licht autistisch. Volgend jaar wordt Nathan achttien en moet hij worden gekeurd voor de Wajong. Ze vertelt: "Het is als moeder enorm moeilijk om onder deze omstandigheden beslissingen te nemen. We praten veel met z'n school en met allerlei instanties over begeleid wonen, maar zoals het met hem gaat en voor je gevoel wil je hem liever thuishouden. Ze zeggen dat hij dan niks krijgt. We proberen te wennen aan het idee dat hij straks het huis uit zal gaan, maar de instanties zeggen nu dat het de vraag is of dat door de bezuinigingen nog kan. Ik maak me daar grote zorgen over. Daarnaast zal hij straks voor de Wajong gekeurd moeten worden. Uiterlijk zie je niks aan hem. Als hij wordt goedgekeurd krijgt hij een of ander baantje, maar dat wordt niks. Hij heeft stage gelopen bij McDonald's en dat was te zwaar en te druk. Hij kan zich niet concentreren, gebruikt medicijnen en kan op een verkeerde plek enorm van streek raken. Je kunt zijn ziektebeeld niet onderschatten. Waar ligt z'n grens? Het is zelfs voor mij als moeder moeilijk te zien wat hij wel en niet kan. Tegelijkertijd is Nathan aan het puberen en wil hij van alles. Ik wil mijn kind natuurlijk niet beperken, ik gun hem het beste, maar hij kan gewoon niet alles. Hij weet niet hoe hij met geld moet omgaan, heeft geen idee wat alles kost. Ja, het is allemaal heel moeilijk."

PARTICIPATIE

Iedereen heeft het recht actief te zijn op de arbeidsmarkt. Mensen moeten zich in hun werk kunnen ontwikkelen zoals zij dat willen.

De bond heeft inmiddels tegenvoorstellen geformuleerd en wil bijvoorbeeld dat de werkgevers gaan meebetalen aan de regeling voor jonggehandicapten via een premie. De werkgevers zouden daarnaast veel meer moeten doen om banen te creëren, desnoods via een quotastelsel, waarbij per bedrijf een x-aantal jonggehandicapten geplaatst moet worden.

Hemmes: "Een verplicht aantal jonggehandicapten is wat mij betreft gewoon onderdeel van maatschappelijk verantwoord

ondernemen. Werkgevers zijn nooit enthousiast als ze iets moeten, maar het zou wel terecht zijn. Het is een gedeelde verantwoordelijkheid van overheid en sociale partners om werk voor deze groep te creëren. Werkgevers kunnen niet achterover blijven leunen en de andere kant op kijken."

De bond wil ook dat de loonkostensubsidies voortaan gekoppeld worden aan een persoon in plaats van aan een baan. De reden daarvoor is simpel, legt de bestuurder uit.

"Als het ergens niet lukt dan vallen de Wajongers meteen enorm terug. Bovendien loop je het risico dat werkgevers een draaideurconstructie bedenken. Door de subsidie aan de persoon te koppelen kunnen de jongeren de subsidie als het ware meenemen naar een andere werkplek." ■

WAT VIND JIJ VAN HET
KABINETSPAN?
GA NAAR FNVBONDGENOTEN.NL

/WAJONG